

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare” Miercurea, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chioreana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Hașegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Seldgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Victoria”, „Vlădeasa” și „Zlăgheana”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 20.—, pe 1/2 an K 10.—.

DIRECTOR:
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul III.

Sibiu, 7 Decembre 1901.

Nr. 48.

Pensiunile oficialilor de bancă.

— Modalitățile asigurării de capital și rente. —

Asigurările de capital și rente, după-cum este cunoscut, se fac în cele mai diferite combinațiuni, cari caută să se conformeze diferitelor trebuințe ale vieții practice, și băncile de asigurare au emulat cu zel deosebit în calcularea și prezentarea de tabele nouă și practice.

Spre a pute alege modalitățile mai avantajoase pentru trebuințele noastre speciale, am cerut și primit dela 7 bănci mai mari de asigurare, din țeară și din străinătate, un număr considerabil de combinațiuni pentru asigurări de capital și rente în scopul înlocuirii pensiunilor.

Ar fi imposibil, dar și de prisos, a expune la acest loc toate aceste combinațiuni, căci pentru clarificarea chestiunii ce ne preocupă, va fi destul dacă vom prezenta pentru fiecare ram de asigurare câte un exemplu mai tipic. Anume am ales câte o tabelă pentru asigurări de capital (simple și mixte) și de rente, și o combinațiune a acestor două modalități, și credem că în firul lor ușor ne vom orienta asupra rezultatelor ce s'ar pute realiza pe această cale între împrejurările date.

Eată aceste exemple:

I.

Asigurări de capital pentru oficiali.

În scopul asigurării unui capital de K 10,000.—, de plată când asiguratul ar fi de 60 ani, ori încât ar muri mai înainte, — îndată după moartea lui, — se cer următoarele prime anuale:

Etatea oficialului la încheierea asigurării	Primele anuale în anul 1—7, în anul 8—14, în anul 15—21
20 ani	K 202.— K 303.— K 403.—
25 „	„ 227.— „ 340.— „ 454.—
30 „	„ 257.— „ 385.— „ 513.—
35 „	„ 292.— „ 438.— „ 584.—

După 21 ani plata primelor încetează.

Această tabelă corespunde trebuințelor noastre speciale din cauza că primele în anii dintâiu sunt mai mici și se urcă periodic cam în același mod după-cum cresc și salariile.

Dacă s'ar ivi mai multe oferte, banca de asigurare ar fi aplecată a compune o tabelă nouă pe baza unei plăți mai îndelungate a primelor (nu 21 ani, ci eventual 30 sau 35 ani), în care cas apoi primele vor fi cu mult mai mici, și oficialii băncilor noastre — presupunând un salar crescând dela 2000—4000 K și o etate normală, — își vor pute asigura cu contribuiri plănuite (de 5+5%) un capital de cel puțin 15,000—20,000K.

La aceeași sumă ar pute conta familia oficialului în cazul morții acestuia (înainte de etatea de 60 ani), și anume ar primi suma în cas de moarte chiar și îndată după plata primei d'întii. Acest avantaj este de importanță deosebită pentru oficiali, cari la încheierea asigurării au ajuns deja la o etate mai înaintată, și sunt preocupați mai ales de intențiunea de a asigura existența și viitorul familiilor lor.

II.

Asigurări mixte de capital.

La cas dacă contribuiri plănuite (de 5+5%) s'ar folosi pe jumătate în scopul unei asigurări pentru cas de moarte, iar cealaltă jumătate în scopul unei asigurări pentru cas de viață („Erlebens-Versicherung”), atunci un oficial de 30 ani, cu un salar fundamental de K 2000.—, care ar cresce din 5 în 5 ani cu câte K 400.—, până la maximul de

K 4000.—, ar primi după 30 ani suma de K 10,354.—, ori eventual în locul acesteia o rentă de K 977·42, iar la cas dacă ar muri mai înainte, erediilor lui ar primi:

în cas de moarte în anul	1—5	K 4149.—
" " " " " " "	6—10	" 4851.—
" " " " " " "	11—15	" 5408.—
" " " " " " "	16—20	" 5816.—
" " " " " " "	21—25	" 6085.—
" " " " după anul	25-lea	" 6197.—

III.

Asigurări de rente viagere.

În scopul asigurării unei rente anuale de K 2000.—, de plată dela prima scadență până la moartea asiguratului, se cer următoarele prime anuale:

Etatea asiguratului	Prima scadență la etatea de ani				
	50	55	60	65	70
20 ani	K 471·60	K 310·40	K 196·60	K —.—	K —.—
25 "	"	" 418·40	" 264·60	" 160.—	" —.—
30 "	"	"	" 358·60	" 215·80	" 122·20
35 "	"	"	" 498·00	" 296·00	" 167·40
40 "	"	"	" 416·20	" 415·40	" 233·40

La cas dacă asiguratul ar muri înainte de prima scadență, se vor restitui toate primele vărsate.

Această tabelă ar fi avantajoasă mai ales pentru oficiali fără familie, căci renta s'ar plăti numai oficialului, personal, cât timp va fi în viață.

Prin o asigurare încheiată după această tabelă, un oficial în etate de 25—30 ani, cu un salariu mediu de 2000 K, și-ar pute asigura pe lângă contribuția plănuită (de 5+5%), o rentă viageră de circa K 2000.—, care ar avea să i-se plătească după 30—35 ani de serviciu, în fie-care an, până la moartea sa.

La cas dacă mai târziu i-s'ar urca salariul, își va pute asigura, începând la orice timp, cu aceeași contribuție procentuală (5+5%), o rentă mai mare, deoarece aceste rente se pot asigura în orice sumă divisibilă cu 100, deci și numai în suma de câte 100 K.

IV.

Asigurări combinate de capital și rente.

Luând de basă salariile de mijloc ce le primesc oficialii băncilor noastre și o contribuție medie de circa 5+5% după aceste salarii, o bancă de asigurare a compus o tabelă specială cu două combinațiuni (A și B), și anume:

1. Combinațiunea A este o asigurare pentru cas de viață („Erleben“), după care în cas de moarte (înainte de 25 ani) se restituie primele vărsate, iar în cas de retragere (desfacerea asigurării) se restituie valoarea matematică minus 1%, iar

2. Combinațiunea B este tot o asigurare pentru cas de viață, la care însă se vor restitui în cas de moarte după fie-care an împlinit dela încheierea asigurării câte K 400.— resp. K 300.— și K 200.—, iar în cas de retragere valoarea matematică minus 10%.

În cas dacă oficialul asigurat va trăi 30 ani după încheierea asigurării, va pute alege între ridicarea capitalului ori între o rentă viageră, după tabela următoare:

Pentru o primă lunară de		K 21·80		K 16·23		K 10·82			
		ar primi oficialul asigurat în etate de		30 ani		25 ani		20 ani	
		în cas de							
după ani	la o asigurare după combinațiunea	retragere		moarte		retragere		moarte	
		5	A	1155	1308	863	974	576	649
	B	1098	2000	810	1500	536	1000		
10	A	2463	2616	1836	1947	1225	1298		
	B	2398	4000	1779	3000	1175	2000		
15	A	3771	3924	2810	2921	1874	1947		
	B	3942	6000	2935	4500	1946	3000		
20	A	5079	5232	3783	3894	2523	2596		
	B	5785	8000	4323	6000	2875	4000		
25	A	6387	6540	4757	4868	3172	3245		
	B	8014	10000	6010	7500	4003	5000		
		în cas de viață							
		Capital ori Rentă		Capital ori Rentă		Capital ori Rentă			
30	A	15300	1437	11060	909	7250	527		
	B	12000	1127	9000	740	6000	436		

Deosebirea între combinațiunile de sus este aceea, că combinațiunea A garantează o sumă mai mare pentru cazul dacă asiguratul va trăi 30 ani, adică favorizează personal pe cel asigurat, iar combinațiunea B oferă avantajii mai mari pentru cazul morții asiguratului, adică favorizează familia lui. Depinde deci dela intențiunea oficialului ce se va asigura, că pentru care din ambele combinațiuni să se decidă.

Un avantaj al acestor tabele este și împregiurarea, că la cas dacă un oficial după un timp oare-care ar eși din serviciul institutului, sau ar voi să desfacă asigurarea,

ar pute face aceasta fără mare pierdere, încât și-ar reprimi primele vărsate.

* * *

În cele expuse credem că am dat un tablou destul de clar asupra diferitelor căi și mijloace, prin cari s'ar pute asigura viitorul oficialilor băncilor noastre și al familiilor lor. Modalitățile arătate au căutat să țină cont întru toate de forțele de cari dispunem și să nu impună nici corpului oficialilor nici băncilor ce acesta le servește, sacrificii ce ar trece peste considerațiunile echității. Cea ce am propus, la tot cazul ar fi realizabil și ori-cât de diferite sunt stările și trebuințele la diferitele bănci, credem că între combinațiunile înșirate, fie-care va pute găsi o modalitate convenabilă.

Scim prea bine, că prin soluțiunile propuse de noi nu ne vom pute ajunge scopul *pe deplin*; dar între stări atât de primitive ca și ale noastre, un asemenea rezultat a fost *exchis a priori*. Din această cauză nici nu am căutat să eruăm: *ce ar fi de dorit să se facă*, ci am mărginit problema noastră numai la constatarea, că între împrejurările date *ce ar fi posibil să se facă*.

Și nu încapе îndoială, că chiar și în cazul dacă se va realiza numai atât cât am arătat că se poate realiza, — vom fi făcut un pas foarte însemnat pentru a da băncilor noastre o nouă și mare garanție a viitorului lor.

De încheiere mai rămâne să accentuăm, că ori-cum se vor decide din cas în cas singuraticile bănci cu privire la alegerea modalităților pentru asigurarea viitorului oficialilor lor, ar fi indicat să nu separeze acțiunea lor de a celorlalte institute, deoarece-ce e sigur, că lucrând laolaltă și în bună înțelegere, și reprezentând astfel față cu băncile de asigurare străine la cari se vor adresa, un factor important, vor pute obține și favoruri cu mult mai însemnate, decât un singur institut de sine.

Li-se impune deci o acțiune unitară și corporativă, care se va pute inaugura fără greutate, dacă vor profita de concludul conferinței din 20 Sept. a. c. și vor cere intervențiunea Delegațiunii Băncilor pentru realizarea scopului urmărit.

Drepturile și datorințele comitetului de supraveghiere.

— Mijloacele controlului. —

Comitetul de supraveghiere, întru împlinirea cu succes a agendelor sale de control, se poate folosi de toate mijloacele, pe cari le crede acomodate spre acest

scop; excepționând, de sine înțeles, acele mijloace, a căror aplicare ar pute cauza societății vre-o daună. Din dispozițiunile §-lui 195 al L. C. reiasă mai presus de ori-ce îndoială, că comitetul de supraveghiere este autorizat a aplica toate mijloacele eficace ale controlului, căci numai în modul acesta va fi în poziție, să controleze, conform legii, afacerile societății în toți ramii de administrare.

Dintre mijloacele de control, legea relevază numai examinarea registrelor, a scriptelor și a casselor societății; despre celelalte mijloace de control, precum am arătat în articolul trecut, legea pentru aceea nu amintescce nimic, fiindcă este deajuns dacă indică pe cele mai importante dintre ele.

Examinarea registrelor, a scriptelor și a casselor societății se amintescce în textul legii și din motivul acela, fiindcă formează un mijloc de control, de care este obligat *a se folosi* comitetul de supraveghiere *necondiționat*; cu alte cuvinte, registrele, scriptele și cassele societății trebuiesc inomis controlate, pe când alegerea altor mijloace de control depinde de buna chibzuială a comitetului de supraveghiere. Prin urmare dacă comitetul de supraveghiere nu ar examina regulat registrele, hărțile și cassele societății, atunci s'ar face culpabil de o neglijență, pentru care ar trebui să poarte, în cas de daună, grea răspundere; din contră neaplicarea altor mijloace de control, se poate considera ca motiv agravant numai în cazul acela, când ar fi evident, că între împregiurările date, mijloacele de control neprevădute în lege, s'au oferit așașicând de sine și totuși nu s'a făcut us de ele.

Se disting deci mijloace de control *prescise prin lege* și mijloace de control *facultative*. De cele dintăiu se țin următoarele:

Examinarea registrelor, care cuprinde nu numai registrele de comerț, propriu-dise, ci și registrele de evidență, inventariile și toate însemnările societății. Registre secrete, cari s'ar pute ascunde dinaintea comitetului de supraveghiere, nu există; cu alte cuvinte comitetul de supraveghiere este îndreptățit a examina toate registrele și însemnările relative la afacerile și la administrațiunea societății.

Prin urmare este autorizat a controla și cartea acționarilor, scadențarul cambiilor, lista de calificațiune a funcționarilor, evidența despre capacitatea de credit a clienților, evidența fabricatelor, cartea mărfurilor intrate (cumpărate) sau eșite (vândute) și ori-ce alte însemnări.

Sub *examinarea scriptelor* se înțelege revisuirea scrisorilor primite, a copiarului, a proceselor verbale luate în ședințele direcțiunii, a contractelor, a documentelor și a altor însemnări scripturistice. De sub controlul comitetului de supraveghiere nu se poate subtrage nimic, sub cuvânt, că astfel ar pretinde interesul întreprinderii, fiindcă organul de control este tocmai așa îndreptățit a cunoasce mersul afacerilor societății, ca și direcțiunea. Prin urmare comitetul de supraveghiere poate cere și revisui și actele proce-

suale aflătoare la jurisconsultul societății sau la vre-un alt reprezentant; asemenea este autorizat a lua copii după aceste acte sau după alte hârtii ale societății; actele originale însă nu le poate lua la sine nici pe timp scurt.

Revisiunea sau scontrarea cassei se face astfel, că se numără toți banii și toate valorile aflătoare sub administrarea cassarului și se constată suma finală, precum și eventualele diferențe în plus sau minus. Deci sunt a se lua sub revisiune: monetele, banii de hârtie (bancnotele), efectele (hârtiile de valoare), cecurile, bonurile de cassă, cambiile, amanetele, depozitele spre păstrare, cauțiunile și în general toate obiectele aparținătoare administrațiunii cassarului, precum și documentele de cassă (actele de justificare).

În privința casselor nu se face nici o distincțiune; fie-care cassă, care conține valori de ale societății, este a se deschide la cererea comitetului de supraveghiere, fără considerare dacă ea se află în localul societății sau altundeva. Scontrarea trebuie să se extindă și asupra așa numitelor *casse discreționale*, puse sub administrațiunea directorului executiv sau a altei persoane de încredere, precum și asupra valorilor aflătoare în cassele singuraticelor depouri sau locuri de vinzare, sau cari, fiind încassate pe cale procesuală, se află în administrațiunea jurisconsultului societății.

Mijloacele de control facultative sunt multe și se pot aplica, după natura întreprinderilor, în diferite chipuri; din motivul acesta ne vom și ocupa numai cu cele mai frecvente din ele. Acestea sunt:

Revisuirea inventarului, adică a consemnării, care conține întreaga avere mișcătoare a societății, mărfurile, fabricatele, materiile brute, mașinile, vehiculele, utensiliile sau părți ale acestora, arangiate după categorii, bucăți, valoare și utilitate și care are să conțină în general tot ce se recere pentru a pute aștepta adevărata situațiune materială a societății. Paragraful 26 al L. C. obligă pe fie-care comerciant ca la începerea negoțului său să compună un *inventar*, care să cuprindă întreagă averea sa și valoarea singuraticilor părți de avere; inventarul acesta este a se compune de aci încolo, în fie-care *an odată*. Dacă după natura întreprinderii inventarul nu se poate face în fiecare an, atunci este suficient dacă se încheie tot la doi ani. Prin urmare comitetul de supraveghiere poate pretinde și examina, ori când, ultimul inventar încheiat din partea societății în sensul § amintit al legii și care, conform § 27 al aceleiași legi, este a se păstra. Comitetul de supraveghiere poate controla inventarul poziție de poziție sau prin probe, spre a se convinge dacă conține date reale, cu privire la cuantitatea, calitatea și valoarea părților de avere, iar întrucât ar observa ceva iregularități, spre dauna societății, este obligat a raporta adunării generale.

Afară de aceasta comitetul de supraveghiere este autorizat a compune despre întreaga avere a societății sau despre singuraticile părți ale aceleia, ori când, inventare speciale; spre scopul acesta se poate folosi

chiar și de funcționarii societății, dar numai cu învoirea direcțiunii și numai întrucât prin aceasta nu suferă mersul afacerilor. La încheierea inventarului anual, pe baza căruia se face bilanțul, comitetul de supraveghiere trebuie să participe cel puțin prin reprezentanți; dar a face oarecari schimbări sau modificări în inventarul compus de direcțiune comitetul de supraveghiere nu este îndreptățit.

Procurarea informațiilor încă formează un mijloc de control important. Prin faptul, că comitetul de supraveghiere are să controleze, conform legii, toți ramii de afaceri ai societății, i se impune acestui organ obligămintul, de a se informa cu deamănuntul despre întreg mersul afacerilor, va să dică, comitetul de supraveghiere va trebui să cunoască nu numai faptele deja implinite, ci și antecedentele și cauzele acelora. Iar bine informat va fi comitetul de supraveghiere în direcțiunea aceasta numai, dacă va urmări afacerile societății cu neîntreruptă atențiune și va pătrunde fondul acelora. Intrelăsându-se aceasta, comitetul de supraveghiere nu se poate scusa cu faptul, că a fost sedus sau că datele de contabilitate ori ceteralalte date disponibile nu au fost suficiente pentru clarificarea situațiunii.

Informațiunile de lipsă sunt a se cere, în prima linie dela direcțiune, ca organ administrativ; ar fi deci foarte necorect din partea comitetului de supraveghiere, dacă ar ocoli direcțiunea și ar cere informațiuni dela o a treia persoană. Legea, ce este drept, nu prescrie apriat, dar din dispozițiunile cari normează agendele și sfera de competență a comitetului de supraveghiere reiasă evident, că direcțiunea este *obligată* a da organului de control toate informațiunile ce i s'ar cere și că neimplinirea acestui obligămint constituie o neglijență gravă. Legea acționară germană, § 193 și 225, prevede, pentru cas când direcțiunea ar denega comitetului de supraveghiere informațiunile cerute sau ar da informațiuni false, — diferite pedepse de ordine, pe cari le dictează autoritățile competente, pe baza perei înaintate din partea comitetului de supraveghiere. Legea comercială ungară nu conține nici o dispozițiune de natura aceasta; prin urmare în casurile amintite comitetul de supraveghiere nu poate face alta, decât se convoace adunarea generală și să comunice acesteia procedura direcțiunii. Informațiuni poate cere dela direcțiune numai comitetul de supraveghiere, ca organ de control, nu și singuratici membrii ai acestui comitet; din motivul acesta și este obligată direcțiunea a răspunde numai la întrebările, ce i le pune comitetul de supraveghiere sau presidentul aceleia. În locul presidentului poate cere informațiunile de lipsă și un alt membru al comitetului de supraveghiere, dar numai dacă are autorizare specială și dacă se poate legitima în această calitate a sa.

Dela a treia persoană este îndreptățit comitetul de supraveghiere a trage informațiuni numai în cazul acela, când în urma ținutei renitente a direcțiunii pe altă cale i-a fost imposibil a lua informațiunile dorite.

Aci se recere mult tact și mare precauțiune. Funcționarii, supuși în cele disciplinare direcțiunii, sunt a se asculta despre lucruri, asupra cărora direcțiunea a refuzat a da informațiuni, numai în casuri de tot grave; iar străinii trebuie astfel ascultați, încât să nu observe scopul și cauza informațiunilor, ce li se cer. Preste considerațiunile acestea va pute trece comitetul de supraveghiare numai în cazul acela, când va fi observat cu positivitate criteriile unor manopere frauduloase, cari amenință a ruina existența societății.

Tradusă de ep.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 5 Decembre 1901.

☉ Nu s'a pomenit de mult că luna lui Novembre să se incheie fără vre-o incordare a dobândii pe piețele internaționale, cu excepțiunea pieții din London. Cu toată abundența de numărare însă, se crede, că în luna aceasta totuși se va urca etalonul din motivele ce le vom enumera, dar la nici un cas nu va ajunge la nivelul dobândii din Decembre a anului trecut.

La o urcare a etalonului în decursul acestei luni se contează în primul loc din motivul, că băncile au un obicei vechiu de a-și decora bilanțurile cu saldiri mai mari, și astfel își vor aduna în decursul lunii acesteia sume mai mari de numărare. Se observă mai departe o consolidare a tirgului de efecte, care de și incet, — totuși se întărește, astfel că sume mari vor fi absorbite prin plasări în efecte. Și în fine se mai crede, că unele împrumuturi proiectate, se vor incheia încă înainte de Ianuarie.

Din considerațiunea acestor momente, se deduce deci, că plethora de bani, — care este a se mulțami în primul loc aurului importat din Statele-Unite, — se va mai reduce în decursul lunii acesteia.

New-Yorkul continuă încă cu exportul de aur, din care partea cea mai mare incurge în Franța. Cu toate aceste exporturi mari de aur din piața New-Yorkului, nu se simte nici o scădere a stockului metalic, ba din contră, rezerva Băncii din New-York s'a sporit la 14 mil. dollari. Cu explicarea acestei aparițiuni cam inclare trebuie să fim în așteptare, fiindcă deslegarea poate fi tot atât de surprinzătoare ca și problema mării rescumpărări de efecte, care după cum s'a constatat ulterior, se executase cu ajutorul capitalurilor europene.

Prin notarea urcată a cursului de sterling în New-York, care influențează și cursul din Paris, profită Londonul, unde dobânda rămâne în prevalență fermă în urma stăruinței Băncii engleze, care vrea să-și valideze etalonul urcat. Și e prea natural, că dobânda de 4% este un mijloc destul de atractiv pentru capitalurile franceze, cari în Paris află plasare numai cu 2—2³/₄ procente.

După cum am amintit deja cu o altă ocaziune, — abundența de numărare în Paris și află explicarea prin amânarea emisiunii împrumutului proiectat, precum și în importurile de aur din America, prin cari s'a întărit stockul de aur în decursul săptămânei expirate cu 42 milioane franci. Legea pentru emisiunea împrumutului s'a votat deja, dar nu se scie dacă se va și executa în anul acesta, fie întreg sau parțial. Acest moment este însă de o importanță decizătoare asupra dezvoltării viitoare a tirgului monetar. Emisiunea celor

92 milioane marce germane în bonuri de tresor încă n'a fost altceva decât un împrumut mascat din partea Prusiei și această transacțiune este privită ca un act prealabil al marelui împrumut de stat German, a cărui emisiune se așteaptă pe Ianuarie. Situațiunea tirgului monetar german (în Berlin notează valuta 2³/₄ procente și nici nu se așteaptă vre-o urcare radicală a scontului) va favoriza fără îndoială emisiunea.

La Bursa din Viena în zilele din urmă s'a produs o neașteptată schimbare a tendinței, astfel că tirgul de efecte a ajuns la o funcționare normală. Această mișcare își află explicarea în dezvoltarea situațiunii internaționale a burselor și în special a tirgului din Berlin, unde cursul efectelor conducătoare notează o îmbunătățire surprinzătoare de stăruitoare.

Tirgul de fonduri are o ținută de tot fermă, notând, prelungă o circulațiune mare, și îmbunătățiri însemnate de curs.

AGRICULTURĂ.

Situațiunea agricolă.

În *Ungaria*. Pe baza rapoartelor intrate dela referenții agricoli permanenți din țară, ministerul de agricultură a publicat la finea lunii Novembre a. c. următorul expozeu:

Și în decursul lunii Novembre timpul a fost favorabil dezvoltării plantelor. Pe la finea lunii însă s'a răcit și a nins în cele mai multe regiuni ale țării. Semănăturile au ajuns binișor imputerite sub acoperământul de zăpadă, care însă nu le-a adăpostit mult, pentru-că a fost distrus de vânturi, furtuni și ploaie, și astfel semănăturile de toamnă frumos înverșite au rămas fără acoperământ. În unele locuri semănăturile imbelșugate au trebuit cosite.

Peste tot situațiunea semănăturilor s'a ameliorat în Novembre. Aproape din întreagă țara au intrat plângeri asupra stricăciunilor făcute de șoareci, cum și de insecte și vermi — indeosebi în părțile ardelen; totuși pagubele în general sunt de puțină însemnătate. *Semănăturile de rapiță* s'au recules în urma ploilor și a timpului favorabil; în unele locuri ele sunt foarte imbelșugate.

Lucrările agricole din câmp au fost aproape cu desăvârșire efectuate. În multe locuri se simte lipsă de nutreț și de paie, pentru aceea nutrețul este scump. *Vitele* au fost scoase la pășune până pe la mijlocul lunii Novembre; dela această dată însă au trebuit puse la grajd. Numai oile se mai scot în unele regiuni la pășune.

*

Sindicate Agricole. D. Teodor Rosetti, directorul Băncii agricole, a ținut în luna trecută, în localul Soc. agrare din București o interesantă conferință asupra Sindicatelor agricole.

După ce a expus pe scurt rolul individului în societatea trecută, a arătat cât de mare este astăzi solidaritatea tuturor intereselor, care a avut de urmare gruparea la o laltă a intereselor de acelaș fel, grupare care a dat naștere diferitelor societăți care și exercită activitatea lor în toate ramurile activității omenesci.

În România, după cum a arătat cu drept cuvânt d. Teodor Rosetti, progresele în agricultură au fost cu mult mai mici decât în comerț, industrie și finanțe și una din cauzele cari au contribuit la această stare de lucruri îngrijitoare a fost lipsa de asociațiune, cu

ajutorul căreia numai am pute să luptăm cu marile țări din apus.

Enorma producțiune americană, care este favorabilă consumatorilor prin faptul scăderii prețului grânelor, a fost afară din cale vătămătoare intereselor noastre agricole.

Și Statele Unite în deosebi împing concurența lor la extrem și sunt în stare s'o facă cu câștiguri destul de însemnate de oare-ce:

1) În Statele-Unite lipsesc renta pământului, cu alte cuvinte agricultorii în exploatațiunea lor agricolă nu socotesc costul pământului pe care l-au în condițiuni de efinătate excepțională, așa că costul produselor lor agricole este foarte mult redus din această cauză;

2) În această țară agricultorii au la îndemână, cu dobinzi minime, capitalurile de cari au nevoie în exploatațiunile lor.

Lesne se înțelege deci cât de greu este pentru țările europene, și în special pentru România, ca să lupte cu prețurile eține ale grânelor americane.

În afară de aceasta, trebuie să se ție seamă și de faptul că agricultorii americani profită de buna lor organizare economică.

Mai întâiu, învățământul agricol a luat o extensiune considerabilă în Statele-Unite și apoi organizarea comerțului de grâne dă agriculturilor foloase mari și imediate.

Grânele odată recoltate sunt depuse în magazii speciale unde sunt clasificate, liberându-se depunătorului un titlu negociabil, care poate fi vândut cu cea mai mare ușurință. Acest fel de mobilizare al grânelor este de mare folos agriculturilor americane, cari scapă de intermediarii de tot soiul, cari au ajuns în unele țări să acapareze vânzarea grânelor.

Prin această organizare a comerțului de grâne, adecă prin înlesnirea atât de mare a transacțiunilor, exportatorii de grâne din America au ajuns să stăpânească nu numai tirgurile din America, dar să impue condițiunile lor și marilor tirguri europene de grâne.

Numai un singur avantaj au Români, că producțiunea lor de grâu este mai timpurie, așa că uneori până la sosirea grânelor americane se pot folosi de prețuri mai avantajoase.

Pentru a pute lupta cu folos contra concurenței americane, d. T. Rosetti a propus *înființarea de sindicate agricole* și înainte de toate recomandă o purtare mai conștientoasă a agriculturilor române, cari uneori au încercat să trimită în streinătate grâne de calitate mediocră și avariate, discreditându-ne pe piețele streine; amintesc în această privință ruina comerțului de sēmēntă de gândaci de mătase, care se exercita pe o scară foarte întinsă prin 1865, ruină cauzată de câți-va comercianți puțin conșciențioși cari falsificau, când trimiteau în streinătate, sēmēntă de gândaci de mătase. Prin sindicatele agricole, spune d. Rosetti, se vor pute stabili legături directe între producătorii din țara noastră și cumpărătorii streini și aceasta ar ridica foarte mult creditul agriculturilor, căci aceste sindicate vor fi în acelaș timp și niște centre cari vor pute exercita controlul lor moral asupra producătorilor.

O consecință firească a înființării sindicatelor ar fi și desființarea unui mare număr de intermediari, cari deși au rațiunea lor de a fi, ajung de multe ori să creeze mari neajunsuri atât producătorilor cât și consumatorilor.

Di T. Rosetti este de părere că sindicatele agricole vor trebui să-și exercite activitatea lor, cel puțin la început, numai în anumite direcțiuni, și propune ca ele să se ocupe în primul rând cu punerea în valoare a produselor agricole și aceasta prin *o cultură mai rațională* și prin *înființare de depozite comune de produse*.

Cultura rațională s'ar pute obține anume prin procurarea de sēmēnte alese, prin o întocmire mai eficace a strângerei recoltelor și prin condiționarea îngrijită a grânelor.

Depozitele comune vor asigura buna conservare a grânelor, înlesnind în același timp lombardarea sau vânzarea lor.

Treptat însă, sindicatele vor căuta să se ocupe și cu celelalte operațiuni proprii sindicatelor, cum de pildă, reorganizarea învățământului agricol, studiul piețelor internaționale, mijloacele de transport, etc.

Toate aceste acțiuni ar trebui să fie întreprinse în cercuri restrinse, și d. Rosetti propune înființare de sindicate pe regiuni, cari cu timpul se vor uni între ele sub conducerea unui *sindicat general*. Casa trebuie începută de la temelie, a spus cu drept cuvânt d. T. Rosetti, iar nu de la acoperiș.

Înainte de a sfîrși conferința sa, d. Rosetti îndeamnă pe agricultorii să se trezească din nepăsarea de care sunt cuprinși și să lase de o parte politica când vor lupta toți pentru întemeierea sindicatelor agricole.

COMERCIU.

Noul tarif vamal german. — Expunerea de motive a tarifului vamal a fost distribuită membrilor Reichstagului. Ea exprimă necesitatea înlocuirii tarifului în vigoare până acum printr'un altul care să nu se deosebească de tarifele străine sub raportul exactității clasificățiunii. Politica tractatelor de comerț cu tarife vamale este în legătură cu dezvoltarea industriei și comerțului.

În momentul de față, ție această expunere, nu se pot prevedea toate eventualitățile unei încheieri de noi tractate de comerț. Îndată ce se va lua o deciziune relativ la proiectul actual, Germania va fi gata a intra în negocieri cu statele care vor fi dispuse a încheia tractate de comerț. Tariful prevede totuși, din cauza nesiguranței politicei comerciale, măsuri de represalii importante. Întrarea în vigoare a legii vamale se cere pentru 1 Ianuarie 1904.

*

Comerțul exterior al Austro-Ungariei. — După o statistică a ministerului de comerț cu privire la comerțul exterior al teritorului vamal al Austro-Ungariei, importul s'a urcat în luna Octombrie 1901 la 151.000.000 coroane, iar exportul la 191.000.000.

Excedentul exportului asupra importului a fost deci de 40 milioane coroane, pe când în luna corespunzătoare a anului trecut nu a fost decât de 32.600.000 coroane.

Dela Ianuarie 1901 până la Octombrie, inclusiv, importul s'a urcat la 1.391 milioane, iar exportul la 1.325.800.000 coroane.

Excedentul exportului a fost prin urmare de 161.800.000 coroane, pe când în aceeași perioadă a anului 1900 a fost de 207 milioane o sută șase-zeci mii coroane.

INDUSTRIE.

Expoziția de obiecte din industria de casă din Bobâlna. Cu ocaziunea adunării cerc. a desp. „Orăștie”, ținută în Bobâlna la 21 Nov. a. c., s'a aranjat și o mică expoziție de manufacturi de ale industriei de casă: cămeși, covoare, măsurite, șurțe, câtrinte, chin-deauă de culme, perdele, ș. a. — în total circa 200 obiecte din lână și pânză. Juriul a votat 5 premii de câte 4 cor., 2 premii de câte 2 cor. și 22 premii de câte 1 cor. Dl. dir. al desp., Vasile Domșa, protopresbiter în Orăștie, a mulțumit exponentelor, indemnându-le ca să stăruie și pe viitor întru cultivarea industriei de casă atât de necesară pentru prosperarea poporului nostru.

*

Reuniune de meseriași în Alba-Iulia. Din inițiativa și cu concursul conducătorilor de inimă din Alba-Iulia, clasa de mijloc a Românilor de acolo a înjghebat o reuniune, care și-a ținut adunarea de constituire Duminecă în 13 Octobrie n. a. c., alegând de președinte pe D. Dr. *Alexandru Fodor*. Reuniunea numără deja la 80 membri ordinari.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Ceres” societate pe acții. Conspectul operațiilor din 1 Iuliu până în 30 Novembre 1901. Debet Cassa K 41.031.08; Producte K 24.514.05; Cont-Curent K 34.943.82; Utensilii K 579.80; Diverse K 1852.68; Spese K 968.84; Credit: Cassa K 39.320.85; Producte K 9055.92; Cont-Curent K 34.379.26; Diverse K 13.034.24; Fond de rezervă K 100.—; Capital de acții K 8000.—.

DIN REUNIUNI.

„Astra” pentru înaintarea economiei. În ședința sa dela 29 Nov. a. c. comitetul desp. „Cohalm” al Asoc., — conformându-se concludului 15 al adunării cercuale din anul acesta, — a decis a ține prima prelegere populară în comuna Druos la 22 Decembre, unde se va diserta din partea membrului George Măican despre „Chemarea și datorințele unui bun econom”.

Comitetul cercual al desp. „Ludoș” în ședința dela 21 Nov. a. c. a decis ca să recerce pe toți preoții și învățătorii din comunele de pe teritoriul desp., să preleagă poporului baremi în Dumineci și sărbători d. a. din cărți folositoare și să-l indemne ca prin asociere să-și cumpere cărți și să prenumere foi populare; iar despre rezultat să raporteze comitetului cercual.

LITERATURĂ.

Anuarul Băncilor pentru 1902 (Anul III) se află sub tipar și va apăre încă în decursul lunii curente. Prețul unui exemplar (legat) va fi cel de până acum, anume 3 Coroane. Comandele se vor adresa la administrația „Revistei Economice”.

*

„Povețe pentru apărare împotriva gărgărițelor, cari sfredelesc mugurii” este titlul unei broșuri tradusă și editată în zilele din urmă de comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului”. Această broșură a fost compusă de *Stațiunea ung. reg de stat entomologică* și, considerând

daunele, ce le fac economilor nostri gărgărițele cari sfredelesc mugurii. Broșura scoasă în românește (Nr. 11 al Bibliotecii Reuniunii agric.), care costă numai 10 f., este merită a face bune servicii. O recomandăm cetitorilor nostri.

Trageri la sorți.

Losuri de stat d. a. 1864.

Tragera 137 de serii și numere din 2 Dec. 1901.

Au eșit la sorți următoarele 44 serii: 141 147 235 334 605 635 749 765 780 823 958 985 1101 1354 1408 1467 1473 1563 1625 1753 1825 1828 1925 1964 1997 2028 2473 2474 2568 2787 3004 3184 3190 3207 3295 3430 3533 3536 3540 3637 3705 3750 3797 3838 între cari cu câștiguri mai mari:

Seria Nr.	K	Seria Nr.	K	Seria Nr.	K	Seria Nr.	K
141	81	800	1101	13	800	1925	54
235	17	800	1101	79	10000	1964	38
235	18	800	1354	74	000	1997	43
235	54	800	1354	86	800	1997	98
235	64	800	1467	16	2000	2028	12
235	81	2000	1467	100	10000	2473	77
635	31	800	1563	36	800	2474	10
635	54	800	1625	13	800	2474	53
765	68	800	1625	15	40000	2474	90
765	95	800	1625	80	800	2568	57
823	17	800	1825	35	800	2787	76
958	7	800	1825	60	800	3184	9
985	53	800	1828	55	2000		

Celelalte losuri din cele 44 serii câștigă câte 400 K. Rambursarea (minus 20%) ab 1 Martie 1902. Tragera proximala 2 Iunie 1902.

Losuri „Jó-szív”.

Tragera 37 din 15 Nov. 1901.

Seria Nr.	K	Seria Nr.	K	Seria Nr.	K	Seria Nr.	K
594	73	200	2180	66	1000	4236	12
649	68	50	3049	1	50	4415	7
754	63	200	3079	2	20	4498	31
1083	40	50	3195	43	20	4529	61
1219	95	2000	3289	75	20	4552	29
1270	63	50	3413	86	50	4665	19
1477	90	40000	3428	53	20	4961	19
1530	14	50	3608	88	50	5086	68
1706	5	50	3617	15	200	5536	67
1962	4	2000	3638	100	50	5657	20
2089	62	200	3696	14	20	5728	96
2129	21	200	4187	65	50	5839	22
2178	90	50					

Alte 2001 losuri au câștigat câte K 4.— (netto).

Rambursarea (minus 10%) ab 1 Dec. 1902.

Calendarul săptămânei.

(8—14 Decembre st. nou).

Zile	Cal. Greg.	Cal. Iulian
Dum.	8 (+) Zăm. Năs.	25 S. Mța Ecaterina
Luni	9 Leucadia	26 Cuv. Alpiu
Marti	10 Iudit	27 Muc. Iacob Pers.
Merc.	11 Damaschin	28 Cuv. Stefan cel nou
Joi	12 Mascentiu	29 Muc. Paramon
Vineri	13 Lucia	30 + S. Apost. Andreiu
Sâmb.	14 Nicasiu	1 Pror. Naum

Terminele ultime pentru admin. dărilor și competențelor erariale.

Decembre 14: Competințele de timbru pe Novembre 1901 dela *Împrumuturile pe efecte (Lombard)* și pe mărfuri, fie acelea împrumuturi noue ori prolongiri, și anume: dela împrumuturi pe cel mult 4 luni după scala I, iar preste 6 luni după scala II (art. de lege XVI din 1869 § 10).

Competințele de timbru după scala II dela *anuitățile împrumuturilor hipotecare plătite în Novembre 1901*.

Competințele de timbru dela acțiunile transcrise în luna *Novembre 1901*, și anume la acțiunile nominative după scala II, la acțiunile la purtător după scala III. (Art. de lege XVI din 1869 § 7).

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 4 Decembrie 1901.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
	Datoria publică comună.	v cor.	p. 100 K
5	Renta unit. Bancnote, Mai, Nov., 16% dare	99-20	99-—
5	" " arg. Ian. Iulie. 16% " "	99-05	99-—
5	Losuri d. a. 1854 à fl. 250— v. c. 20% " "	192-—	192-—
5	" " " 1860 à fl. 500— " 20% " "	141-60	142-50
5	" " " 1860 à fl. 100— " 20% " "	172-50	173-—
—	" " " 1864 à fl. 100— " 20% " "	219-—	219-—
	Datoria publică austriacă.		
4	Renta austr. aur., scut. de dare	119-05	119-40
—	" " Cor.	96-05	96-25
3 1/2	" " de invest.	84-55	—
	Datoria publică ungară.		
4	Renta ung. aur. scut. de dare	118-75	119-—
4	" " Cor. " " " " " "	94-20	94-50
4 1/2	Impr. C. ferate d. a. 1889, aur, " " " "	122-90	122-25
4 1/2	" " " " 1889, arg. " " " "	101-60	101-25
4 1/2	" " " " 1876, aur.	119-70	119-75
—	" " " " ungh. cu premii à 100 fl.	176-25	176-50
4	" " p. regul. Tisei sc. de dare	147-80	148-—
4 1/2	Oblig. ung. de regalii " " "	101-—	100-70
3	Impr. p. regul. Porții de fier " " "	84-—	83-50
4	Oblig. rurale croato-slavone " " "	94-—	94-50
4	" " " unghare " " "	94-15	94-60
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regularea Dunării, à 100 fl.	268-—	—
5	Obl. Soc. Temeș-Bega	94-—	94-—
—	Imp. cu prem. al orașului Viena	398-—	400-—
3	" " " sârbesci à 100 fr.	82-50	84-—
—	Oblig. cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.	103-—	—
—	Impr. bulgar 1889	103-30	103-50
	Scrisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	95-60	—
3	" " " " cu premii, 1880	257-—	129-—
4	Banca austro-ungară	100-—	100-—
4	" " " "	100-—	100-—
4 1/2	Banca comerc. ung. Pesta	98-25	98-25
4 1/2	Obl. com. ung., Pesta, amort.	103-—	103-—
4	" " " 50 ani	94-—	94-—
4 1/2	" " " Casei de păstr., cap., Pesta	98-75	99-25
4 1/2	Inst. de credit fonciar ungar	100-80	101-—
4	" " " "	93-25	93-—
5	Banca "hipotecară" ungară "	98-50	98-50
4 1/2	" " " " "	98-50	98-50
4	" " " " cu premii	246-—	124-—
4 0/0	Casa de păstrare regnic. Pesta, 50 ani	92-—	92-50
5	Albina, Sibiu	—	102-—
4 1/2	Cassa de păstrare Sibiu, em. IV.	99-25	99-25
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu, em. IV.	99-25	99-25
	Losuri.		
	Basilica, à fl. 5-	16-75	16-75
	Credit, à fl. 100-	411-—	411-—
	Clary, à fl. 40- v. c.	156-—	—
	Soc. p. Navig. Dunăreană, à 100 fl. v. c.	540-—	—
	Buda, à fl. 40-	170-—	170-—
	Pálffy, à fl. 40-	175-—	165-—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10-	50-75	55-—
	" " " ungară, à fl. 5-	24-80	30-—
	Rudolf, à fl. 10-	65-50	—
	Salm. à fl. 40- v. c.	230-—	—
	Salzburg, à fl. 20-	85-—	—
	St. Genois à fl. 40- v. c.	267-—	—
	Triest, à fl. 100- v. c.	200-—	—
	" " " à fl. 50-	395-—	—
	"Jó sziv", à fl. 4-	—	9-50
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung.	11-37	11-40
	" " c. reg.	11-35	11-32
	Napoleond'or (20 frei sau 8 fl. v. a.)	19-07	19-08
	20 Marce germ. aur	23-52	23-52
	5 ruble ruseseci	—	—
	Bilete germ. 100 M.	117-30	117-35
	" " franc. 100 Fr.	95-25	95-40
	Ruble, bilete, 100	253-50	254-—
	Lei românești, 100	—	—

Prețul per bucată

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 4 Decembrie 1901.

		prima per 50 kg. vinde	
Grâu de Bănat			8-50
" " Tisa	" " " " " "		8-25
" " Pesta	" " " " " "		8-75
" " Alba-reg.	" " " " " "		8-85
" " Bacica	" " " " " "		8-55
Secară	" " " " " "	100	7-15
Orz	" " " " " "		6-20
Ovės	" " " " " "		7-60
Porumb	" " " " " "		5-15
Rapiță	" " " " " "		—
Untură de porc B.-Pesta	" " " " " "		54-—
Slănină (clisă)	" " " " " "		46-—

Bursa de București.

Cursul din 3 Decembrie 1901.

		vinde Lei	
Renta amort. 1881 de 5%			92-—
" " internă 4%	" " " " " "		79-75
" " externă 4%	" " " " " "		81-—
" " 1898 4%	" " " " " "		80-—
Fonciare rurale 5%	" " " " " "		94-75
" " " 4%	" " " " " "		79-25
Scris. fonc. urb. București 5%	" " " " " "		79-50
" " " Iași	" " " " " "		74-75

„Poporul“

instituit de credit și economii societate pe acții
în Lugoj.

În sensul §-lui 10 din statutele institutului de credit și economii „Poporul“ societate pe acții, se provoacă proprietarii acțiilor de sub N-rii: 17—21, 48—51, 79, 80, 108, 109, 119, 145, 146, 191, 381, 465, 466, 491, 578, 594, 770, 843—50 și 892—95, ca de datul present la 8 săptămâni, adică până'n 31 Ianuarie 1902, să achiteze ratele restante, la dincontra acțiile de sub N-rii de sus conform amintitului § din statute, se vor nimici, iar sumele până de present solvite se vor descrie în favorul fondului de rezervă.

Lugoj, în 30 Novembre 1901.

Direcțiunea.